

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi (VN/12383/2021)

Kaupan liitto kiittää lausuntopyynnöstä otsikkoasiassa ja lausuu hallituksen esitysluonnoksesta kunnioittavasti seuraavaa:

Uusiutuvan energian käytön edistäminen

Esitysluonnoksen mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uudessa tai laajamittaisesti korjattavassa rakennuksessa energialaskennassa käytettävästä laskennallisesta ostoenergiasta vähintään 38 prosenttia on uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa, jos se on teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti toteutettavissa. Vaatimuksen täytyminen on osoitettava laskelmalla.

Esitetty ostoenergiaa koskeva tavoite kohdistuu nimenomaisesti uusiutuvaan energiaan rakennuksen loppukulutuksesta, johon esim. hukkalämpöjä kaukolämmön energialähteenä ei lasketa mukaan. Vaikka esitetty muutos on vaikuttavuudeltaan vähäinen, sääntely voisi ohjata siihen, että hiilineutraalit hukkalämmön lähteet jäisivät hyödyntämättä. Kaupan liitto katsoo, että energiapoliittisen ohjauksen tulisi tukea kaikkea hiilineutraalin tuotannon lisäämistä siten, että se edesauttaa uusiutuvan energian kokonaisvaatimuksen saavuttamista. Rakentamissääntelyssä tulee uusiutuvan energian osuuden vaihtoehtona/rinnalla sallia vähimmäistason saavuttaminen mm. tehokkaalla kaukolämmityksellä ja -jäähdytyksellä, minkä RED II-direktiivin (EU 2018/2001) 15 artikla mahdollistaa, sillä jäsenvaltio voi itse valita vaatimuksen tasoksi sellaisen, että se edesauttaa kokonaisvaatimuksen saavuttamista. Tehokkaan kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen määritelmään sisältyy yhtenä osana myös hukkalämpö.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä vaativat hankkeet

Esitysluonnoksen mukaan valitusoikeus rakennuslupapäätöksestä laajennettaisiin toimialueellaan sellaiselle rekisteröidylle yhteisölle, jonka toimialaan kuuluu ympäristön-, terveyden- ja luonnonsuojelun edistäminen, jos rakentamislupa koskee rakennuskohdetta, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia (252/2017). Niin ikään rakennusluvan kuulemista YVA-hankkeissa laajennettaisiin nykyisestä siten, että kunnan jäsenillä ja osallisilla olisi oikeus esittää mielipiteensä hankkeesta. Valitusoikeuksien lisäämistä perustellaan Suomen hallituksen saamalla Euroopan komission virallisella huomautuksella, jonka vuoksi muutoksia ko. lakeihin täytyy tehdä. Komission antamaa muistutusta ei ole kuitenkaan ollut mahdollista saada.

11.06.2021

eikä sitä ole esitysluonnoksessa tarkemmin avattu. Kuulemisessa ei ole näin ollen mahdollista ottaa kantaa siihen, mitä tosiasiallisesti on vaadittu muuttamaan, eikä vireillä oleva kuuleminen siten täytä kuulemiselle asetettuja vaatimuksia.

Kaupan liitto vastustaa valitusoikeuksien ja kuulemisten lisäämistä nykyisestään. Jo nykyisellään päällekkäiset valitukset viivästyttävät hankkeita kohtuuttomasti ja esitetty muutos tuo yhden valitusmahdollisuuden lisää YVA-hankkeiden osalta. Niin ikään kunnan jäsenillä ja osallisilla on riittävät vaikuttamismahdollisuudet eri hankkeita koskevassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Kunnioitavasti

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja
Kaupan liitto